

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ

НАЦІОНАЛЬНА БІБЛІОТЕКА УКРАЇНИ
імені В.І. ВЕРНАДСЬКОГО

ІНСТИТУТ АРХІВОЗНАВСТВА

СМИРНОВ Адріан Анатолійович (16.11.1908 – 06.12.1992) –
фізик, академік АН України (1967)

Фонд № 167

Опис № 1
документів особового походження
за 1927–1999 рр.

Київ 2007

Зміст

Список скорочень та абревіатур	3
Передмова	4
Розділ I. Наукові праці та робочі матеріали	8
А) наукові праці.....	8
Б) робочі матеріали	16
Розділ II. Документи біографічні, з діяльності про вченого та зібрані	17
А) Документи біографічні та про вченого.....	17
Б) Документи з наукової суспільно-політичної та громадської.....	23
В) Документи з науково-педагогічної діяльності та зібрані вченим	25
Розділ III. Листування.....	30
А) листи Смирнова А. А.....	30
Б) листи Смирнову А. А.	30
Розділ IV. Фотодокументи	36

Список скорочень та абревіатур

акад. – академік

АН – Академія наук

англ. – англійська

ВАК – Вища атестаційна комісія

ІМФ – Інститут металофізики

КДУ – Київський державний університет

КПІ – Київський політехнічний інститут

МФТІ – Московський фізико-технічний інститут

НАН України – Національна Академія наук України

нім. – німецька

рос. – російська

РРФСР – Російська Радянська Федеративна Соціалістична республіка

с.м.т. – селище міського типу

СРСР – Союз Радянських Соціалістичних Республік

укр. – українська

УРСР – Українська Радянська Соціалістична республіка

УрФТІ – Уральський фізико-технічний інститут

Передмова

Адріан Анатолійович Смирнов – відомий український вчений у галузі теоретичної фізики, академік АН України, народився 16 листопада 1908 р. в м. Новгороді. У 1918 р. з родиною переїхав до Петрограду (Санкт-Петербург), де у 1928 р. закінчив Педагогічний технікум ім. К.Д. Ушинського та отримав середню освіту.

В 1928 р. А. А. Смирнов вступив до Ленінградський державного університету на фізико-математичний факультет, який закінчив у 1932 р. за спеціальністю “теоретична фізика” та отримав кваліфікацію наукового працівника з правом викладанням у вищих навчальних закладах.

У 1932 р. вчений поступив на роботу до Уральського фізико-технічного інституту, організованого при Ленінградському ФТІ. Восени цього року, разом з групою фізиків-теоретиків Уральського ФТІ А. А. Смирнов переїхав до м. Свердловська де почав працювати в Уральському фізико-механічному інституті на посаді інженера теоретичної групи, залишаючись при цьому співробітником УрФТІ за сумісництвом. Після злиття у 1934 р. Уральського фізико-механічного інституту з іншими інститутами та створення на його базі Уральського індустріального інституту, А. А. Смирнов працював у даному навчальному закладі спочатку як асистент, а потім як доцент кафедри теоретичної фізики. Також, паралельно, протягом 1935–1949 рр. вчений працював у Свердловському (Уральському) держуніверситеті на посадах доцента та декана фізико-математичного факультету. У 1936 р. А. А. Смирнов захистив дисертацію на здобуття наукового ступеню кандидата фізико-математичних наук на тему: “Применение электродинамики Борна к теории распространения света в электромагнитных полях” в Московському державному університеті.

В 1939 р. УрФТІ увійшов в систему Уральського філіалу АН СРСР, де А. А. Смирнов працював старшим науковим співробітником до 1941 р. З початком Великої вітчизняної війни у червні 1941 р. А. А. Смирнов був призваний до лав Червоної Армії як командир загону артилерії на Західному фронті. Після важкого поранення у 1941 р. та демобілізації, вчений повернувся до Свердловська і починаючи з 1942 р. знову працював на посаді старшого наукового співробітника Уральського філіалу АН СРСР.

У 1946 р. А. А. Смирнов захистив дисертацію на здобуття наукового ступеня доктора фізико-математичних наук на тему: “Терія руху електрона в кристалічній решітці впорядковуючихся сплавів” у Ленінградському фізико-технічному інституті. У 1947 р. вчений був обраний депутатом райради м. Свердловська.

У 1950 р. в порядку переведення А. А. Смирнов переїхав до Києва, де почав працювати професором, а потім – упродовж 1950–1957 рр. завідувачим кафедрою теоретичної фізики Київського політехнічного інституту. Водночас А. А. Смирнов завідував теоретичним відділом Інституту фізики АН УРСР. Також, паралельно, протягом 1950–1955 рр. вчений завідував відділом Лабораторії металофізики АН УРСР.

В 1951 р. А. А. Смирнова було обрано членом-кореспондентом АН УРСР. Протягом 1955–1988 рр. вчений завідував відділом теорії твердого тіла Інституту металофізики АН УРСР, створеного на базі Лабораторії металофізики АН УРСР, потім до кінця життя обіймав посаду головного наукового співробітника даного відділу. З березня по вересень 1955 р. А. А. Смирнов виконував обов'язки директора Інституту металофізики АН УРСР, а протягом 1957–1962 рр. обіймав посаду професора Київського державного університету імені Т.Г. Шевченка за сумнісством. У 1967 р. А. А. Смирнова було обрано академіком АН УРСР. Водночас, вчений був членом Президії АН УРСР (з 1963 р. по 1966 р. – академік-секретар Відділу фізики, з 1970 р. по 1974 р. – віце-президент АН УРСР).

Разом з тим, А. А. Смирнов провадив активну науково-організаційну та громадську роботу. Протягом 1962–1970 рр. А. А. Смирнов був головою Наукової ради АН УРСР з проблеми “Фізика твердого тіла”, а з 1972 р. по 1989 р. він був головним редактором “Українського фізичного журналу”. В період з 1974 р. по 1981 р. вчений був членом Комітету з Державних премій УРСР та секції фізики цього комітету, головою оргкомітетів декількох нарад по впорядкуванню сплавів, міжнародної наради з електронної структури металів, членом різних наукових рад АН СРСР та АН УРСР.

А. А. Смирнов за період свого творчого шляху був удостоєний Державної премії УРСР в галузі науки і техніки (1978), премії імені К. Д. Синельникова (1981), а в 1984 р. йому було присвоєно почесне звання “Заслуженого діяча науки і техніки УРСР”. Також був нагороджений двома орденами Трудового Червоного Прапора, орденом Вітчизняної війни I-го ступеню, орденом “Знак Почета” та 11 медалями.

Помер А. А. Смирнов 6 грудня 1992 р., похований в м. Київ на Байковому кладовищі.

Науковий доробок А. А. Смирнова складає 7 монографій та близько 200 наукових статей. Наукові роботи А. А. Смирнова стосуються теорії металів, квантової та нелінійної електродинаміки, теорії сплавів, теорії дифузії, квантової теорії електроопору металів і сплавів, теорії розсіяння рентгенівських променів та нейтронів на кристалічній ґратці сплавів та ін. Прикладом таких робіт можуть бути: “Терія електричного супротиву сплавів” (К., 1960), “Молекулярно-кінетична терія металів” (М., 1969), “Фізика металів: Сучасна уява про природу металів” (М., 1971), “Теорія сплавів впровадження” (М., 1979), “Теорія дифузії в сплавах впорядкування” (К., 1982), “Узагальнена терія впорядкування сплавів” (К., 1986), “Розподіл впроваджених атомів різних сортів по міжузлях різного типу в сплавах впровадження” та ін.

Документи особового фонду А. А. Смирнова надійшли від дочки вченого – Смирнкової Ірини Адріанівни у кількості 100 см загального розсіпу.

В результаті науково-технічного опрацювання було сформовано 171 справа, на які складено опис № 1. Опис справ включає в себе 4 розділи. Справи у розділах I, II та IV розташовані в описові за хронологічним принципом, а в III за абеткою прізвищ адресатів.

Перший розділ “Наукові праці та робочі матеріали” складається з двох підрозділів: А) Наукові праці; Б) Робочі матеріали та включає в себе 44 справи з № 1 по № 44. До даного розділу увійшли кандидатська та докторська дисертації вченого (спр. № 3, № 11), верстки монографій А. А. Смирнова (спр. № 23, № 26, № 29), а також цілий ряд брошур та статей присвячених різним питанням теоретичної фізики в тому числі й англійською мовою (спр. № 1, № 32). Завершують розділ списки наукових праць вченого об’єднані в одну справу (спр. № 37).

Другий розділ “Документи біографічні, з діяльності, про вченого та зібрані” складається з трьох підрозділів: А) Документи біографічні, з діяльності та про вченого; Б) Документи з наукової, суспільно-політичної та громадської діяльності; В) Документи з науково-педагогічної діяльності та зібрані вченим і включає в себе 70 справ (спр. № 45 – № 114). До даного розділу увійшли документи, які стосуються біографії та різних видів діяльності вченого, зокрема біографічні довідки вченого (№ 67), біобібліографія А. А. Смирнова (спр. № 71), його конспекти лекцій часів навчання в Ленінградському державному університеті (спр. № 45), свідоцтво про закінчення даного навчального закладу (спр. № 46), документи про присвоєння наукових ступенів та вчених звань (спр. № 47, № 50, № 52), документи з нагоди відзначення ювілеїв вченого (спр. № 61 – № 64), диплом про присудження вченому премії АН УРСР імені К. Д. Синельникова (спр. № 68), повідомлення про присудження А. А. Смирнову Державної премії УРСР (спр. № 70). Також у даному розділі фонду є опубліковані спогади про вченого його дружини Євгенії Серафимівни Смирнкової (спр. № 72) та колег по роботі (спр. № 74). У підрозділі “Б” відклались документи з громадської та суспільно-політичної діяльності вченого (спр. № 76), документи про його участь в роботі конференцій та симпозіумів (спр. № 78), документи з діяльності А. А. Смирнова як члена-кореспондента та академіка АН УРСР (спр. № 81), документи з науково-видавничої (спр. № 82) та науково-популяризаційної діяльності (спр. № 85). До підрозділу “В” увійшла програма курсів лекцій з теоретичної фізики (спр. № 103) та цілий ряд автографів курсів лекцій та розроблених А. А. Смирновим для студентів вищих навчальних закладів (спр. № 90–102, № 104–112). Також до даного підрозділу увійшли документи зібрані вченим, які не були виділені в окремий розділ у зв’язку з незначною їх кількістю (спр. № 113, № 114).

Третій розділ “Листування” включає в себе два підрозділи А) Листи Смирнова А. А.; Б) Листи Смирнову А. А. до якого увійшло 48 справ (спр. № 115 – № 161). У розділі відклались листи як наукового так і приватного характеру. Серед загалу листів отриманих вченим слід виділити листи академіка АН СРСР С. В. Вонсовського (спр. № 126) та листи академіків АН УРСР: В. І. Архарова (спр. № 121) та М. П. Лисиці (спр. № 137). Також у даному розділі відклались листи Президента АН УРСР – Б. Є. Патона (спр. № 142) та професора Ленінградського державного університету І. Я. Френкеля (спр. № 154) та ін.

Четвертий розділ “Фотодокументи” включає в себе 10 справ (спр. № 162 – № 171). Серед фотодокументів слід виділити фотознімки А. А. Смирнова з

колегами по Інституту металофізики (спр. № 162), зі студентами та слухачами КДУ та КПІ (спр. № 164), під час проведення конференцій (спр. № 168) та під час вручення нагороди вченому Ордена Трудового Червоного Прапора Б. Є. Патоном (Спр. № 169).

Мова документів, якщо вона не укарїнська вказана в описовій статті. Стан документів задовільний.

Передмову склали

м.н.с. відділу археографії

м.н.с. відділу археографії

Кондратенко О.Ю.

Шипко Л.В.

Квітень 2007 р.

НАН України
НБУВ
Інститут архівознавства

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор Інституту
архівознавства НБУВ
Л.М. Яременко
“_____” _____ 20__ р.

Фонд № 167
Опис № 1
документів особового походження
академіка НАН України
Смирнова А. А.
за 1927–1999 рр.

№ з/п	Заголовок справи	Крайні дати	Кіл-ть аркушів	При-мітки
1	2	3	4	5

Розділ I. Наукові праці та робочі матеріали

А) Наукові праці

1.	Smirnov A. A., Vonsovsky S. V. Electric conductivity at low temperatures. Стаття. Друкарський відбиток. Мова англ. 1 док. Опубл.: Soviet physics. – 1934. – № 1. – Р. 115–130.	1934	2	
2.	О задаче взаимодействия электрона с электромагнитным излучением в квантовой электродинамике. Резюме статті. Автограф, машинопис. Мова нім, рос. 1 док., 2 вар. Опубл.: Журнал экспериментальной и теоретической физики. – 1935. – Вып. 8. – С. 687–702.	1935	28	
3.	Применение электродинамики Борна к теории распространения света в электромагнитных полях. Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата фізико-математичних наук. Машинопис. Мова рос. 1 док.	Лютий 1936	67	

1	2	3	4	5
4.	О скорости образования капель у пересыщенного пара. Доповідь. Автограф. Мова рос. 1 док.	1936	4	
5.	Смирнов А., Шубин С. О рассеянии света электростатическим полем точечного заряда по нелинейной квантовой электродинамике. Стаття. Машинопис. Мова рос. 1 док. Опубл.: Доклады АН СССР. – 1937. – Т. 35. – С. 133–136.	1937	11	
6.	О влиянии магнитного поля на сопротивления сплавов. Стаття. Автограф. Мова рос. 1 док. Неопублікована.	1939	15	
7.	О коагуляции металла, растворённого в расплавленной соли. Стаття. Машинопис. Мова рос. 1 док. Опубл.: Журнал экспериментальной и теоретической физики. – 1940. – Т. 10. – Вып. 8. – С. 910–920.	1940	30	
8.	Звіт Смирнова А. А. про роботу над темою: “О коагуляции металла, растворённого в расплавленной соли типа NaCl.” Автограф, машинопис. Мова рос. 1 док., 2 вар.	1940	35	

1	2	3	4	5
9.	<p>Теория окисления сплавов. Статья. Автограф. Мова рос. 1 док. Опубл.: Журнал экспериментальной и теоретической физики. – 1944. – Т. 14. – Вып. 1/2. – С. 46–59.</p>	1944	5	
10.	<p>Смирнов А. А., Орлов А. Н. К истории образования плёнки окисла на сплавах. Статья. Машинопис. Мова рос. 1 док. Опубл.: Журнал технической физики. – 1949. – Вып. 5. – С. 550–559.</p>	[Не раніше 1944]	17	
11.	<p>Основы квантовой теории упорядочивающихся сплавов. Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора фізико- математичних наук. Машинопис. Мова рос. 1 док.</p>	1946	284	
12.	<p>Задача движения электрона в кристаллической решётке с произвольными составами и степенью дальнего порядка. Статья. Машинопис з авторськими правками. Мова рос. 1 док.</p>	1947	27	
13.	<p>Теория движения электрона в кристаллической решётке вполне упорядоченного сплава. Статья. Машинопис з авторськими правками. Мова рос. 1 док. Опубл.: Журнал экспериментальной и теоретической физики. – 1947. – Вып. 8. – С. 743–752.</p>	1947	19	

1	2	3	4	5
14.	Об изменении электро- сопротивления в магнитном поле упорядочивающихся сплавов. Стаття. Автограф. Мова рос. 1 док.	[Не раніше 1948]	5	
15.	Смирнов А. А., Кривоглаз М. А. Теория диффузии внедрённых атомов в упорядочивающихся сплавах. Уривок статті. Машинопис. Мова рос. Додаток: чернетка супровідного листа. 3 док. Опубл.: Журнал экспериментальной и теоретической физики. – 1953. – Вып. 4. – С. 409– 418.	[1953]	19	
16.	Про вплив дірок у вузлах кристалічної сітки на електроопір сплаву. Стаття. Машинопис. 1 док. Опубл.: Доповіді Академії наук. – 1954. – № 4. – С. 250–255.	30 червня 1954	10	
17.	Смирнов А., Касперов В. Теорія розсіяння повільних нейтронів у сплавах проникнення та віднімання. Анотація статті. Друкарський відбиток. 1 док. Опубл.: Науковий щорічник за 1958 р. – К.: Вид-во КДУ, 1959. – С. 204.	1959	18	

1	2	3	4	5
18.	<p>Теория электросопротивления сплавов. Монографія. Машинопис. Мова рос. 1 док. Опубл.: К.: Изд-во АН УССР, 1960. – 148 с.</p>	1960	212	
19.	<p>Смирнов А. А., Носарь А. И. Теория остаточного электросопротивления сплавов с объёмно-центрированной кубической решеткой, имеющих две температуры упорядочения. Стаття. Друкарський відбиток. Мова англ., рос. 1 док. Опубл.: Український фізичний журнал. – 1963. – Т. 8. – № 3. – С. 281–284.</p>	1963	3	
20.	<p>Смирнов А. А., Даниленко В. М., Риздвяницкий Д. Р. Теория упорядочения ферромагнитных сплавов. Стаття. Друкарський відбиток. Мова рос. 1 док. Опубл.: Український фізичний журнал. – 1963. – Т. 8. – № 3. – С. 294–297.</p>	1963	3	
21.	<p>Смирнов А. А., Даниленко В. М., Гейченко В. В. Теория упорядочения сплавов с объёмноцентрированной кубической решеткой, в которых может возникнуть несколько сверхструктур. Стаття. Друкарський відбиток. Мова рос. 1 док. Опубл.: Український фізичний журнал. – 1963. – Т. 8. – № 3. – С. 323–328.</p>	1963	3	

1	2	3	4	5
22.	<p>Смирнов А. А., Матысина З. А., Носарь А. И. Упорядочение в сплавах с гексагональной решеткой и его влияние на электросопротивление. Стаття. Друкарський відбиток. Мова рос. 1 док. Опубл.: Український фізичний журнал. – 1963. – Т. 8. – № 3. – С. 339–344.</p>	1963	3	
23	<p>Молекулярно-кинетическая теория металлов. Монографія. Друкарський відбиток. Мова рос. 1 док. Опубл.: М.: Изд-во “Наука”, 1966. – 484 с.</p>	1966	240	
24.	<p>Сучасні уявлення про природу металів. Брошура. Друкарський відбиток. 1 док. Опубл.: К.: Товариство “Знання”, 1966. – 54 с.</p>	1966	54 с.	
25.	<p>О диффузии внедрённых атомов в металлах при любой степени дополнения междоузлий. Уривок статті та анотація до неї. Автограф. Мова рос. 2 док. Опубл.: Український фізичний журнал. – 1970. – № 1. – С. 163–165.</p>	1970	4	
26.	<p>Физика металлов. Современные представления о природе металлов. Монографія. Друкарський відбиток. Мова рос. 1 док. Опубл.: М.: Изд-во “Наука”, 1971 – 56 с.</p>	1971	56	

1	2	3	4	5
27.	<p>Смирнов А. А., Дехтяр И. Я., Кривоглаз М. А., Михаленков В. С. Анизотропия углевого распределения аннигиляционного излучения и поверхность ферми металлов. Тези доповіді. Друкарський відбиток. Мова рос. 1 док. Опубл.: Международный симпозиум по электронной структуре и свойствам переходных металлов, их сплавов и соединений. – К., май 1972. – С. 17.</p>	1972	88 с.	
28.	<p>Упорядочение сплавов при высоких давлениях. Брошура. Друкарський відбиток. Мова рос. 1 док. Опубл.: К.: И-нт металлофизики АН УССР, 1974. – 29 с.</p>	1974	29 с.	
29.	<p>Терия сплавов внедрения. Размещение и подвижность внедрённых атомов в металлах и сплавах. Монографія. Друкарський відбиток. Мова рос. 1 док. Опубл.: М.: Изд-во “Наука”, 1979. – 365 с.</p>	1979	195	
30.	<p>О влиянии блокирующего эффекта занятости междоузлий на диффузию в сплавах внедрения. Брошура. Друкарський відбиток. Мова рос. 1 док. Опубл.: К.: Ин-т металлофизики АН УССР, 1981. – 34 с.</p>	1981	34 с.	

1	2	3	4	5
31.	Смирнов А. А., Кривоглаз М. А. Об энергии образования вакансий в неупорядоченных сплавах. Стаття. Друкарський відбиток. Мова рос. 1 док. Опубл.: Физика металлов и металловедения. – 1985. – Т. 60. – № 1. – С. 207–208.	1985	2	
32.	To the 50 th anniversary of Institute of Physics of Metals, Ukrainian Academy of Sciences. Development of the Theory of Alloys at the Institute of Physics of Metals, Ukrainian Academy of Sciences. Стаття. Друкарський відбиток. Мова англ. 1 док. Опубл.: Met. Phys. Adv. Tech. –1995.– Vol. 15. – P. 103–145.	1995	22	
33.	Развитие теории сплавов в Институте металлофизики Академии наук Украины. Стаття. Друкарський відбиток. Мова англ., рос. 1 док. Опубл.: Металлофизика и новейшие технологии. – 1995. – Т. 17. – № 2. – С. 3–31.	1995	42	
34.	[Про метали та сплави]. Уривок монографії. Машинопис. Мова рос. 1 док.	Б/д	50	
35.	Замечания к теории электро- проводности металлов. Стаття. Автограф. Мова рос. 1 док.	Б/д	22	

1	2	3	4	5
36.	Уравнение кинетики перераспределения внутренних атомов сорта С на [м.у.] двух типов при любой степени дополнения [м.у.]. Стаття. Автограф. Мова рос. 1 док.	Б/д	4	
37.	Списки наукових праць Смирнова А. А. Машинопис, ксерокопія. Мова рос. 2 док. <i>Б) робочі матеріали</i>	25 березня 1948– 1 січня 1984	18	
38.	Робочі матеріали до різних наукових праць. Частина 1. Автограф. Мова рос. 53 док.	1938–1948	180	
39.	Те саме. Частина 2. Автограф. Мова рос. 16 док.	Б/д	44	
40.	Те саме. Частина 3. Автограф, фотокопія. Мова нім., рос. 22 док.	Б/д	172	
41.	Те саме. Частина 4. Автограф. Мова рос. 67 док.	Б/д	243	
42.	Робочі матеріали до теми: “Дифузія впровадження атомів в металах з ОЦК-решіткою”. Автограф. Мова рос. 3 док.	Б/д	17	

1	2	3	4	5
43.	Графіки та схеми до різних наукових праць Смирнова А. А. Частина 1. Автограф. 4 док.	Б/д	170	
44.	Те саме. Частина 2. Автограф, машинопис. 1 док.	Б/д	81	
<i>Розділ II. Документи біографічні, з діяльності, про вченого та зібрані</i>				
<i>А) Документи біографічні та про вченого</i>				
45.	Конспекти лекцій зі статистичної фізики та хвильової механіки, складені Смирновим А. А. під час навчання у Ленінградському державному університеті. Автограф. Мова рос. 2 док.	1932, 1933	265	
46.	Свідоцтво про закінчення Ленінградського державного університету. Машинописна копія. Мова рос. 1 док.	17 січня 1933	1	
47.	Документи про присвоєння наукових ступенів кандидата та доктора фізико-математичних наук (довідки про складання кандидатських іспитів, тези до захисту докторської дисертації, витяги з протоколів засідання ВАКу СРСР, диплом доктора наук). Машинопис, машинописна копія, ксерокопія. Мова рос. 9 док.	21 лютого 1936– 11 жовтня 1947	19	

1	2	3	4	5
48.	Характеристики. Автограф, машинопис з авторськими правками. Мова рос. 8 док.	13 березня 1938– 14 жовтня 1967	15	
49.	Рецензії та відзиви різних авторів на праці Смирнова А. А. Рукопис, машинопис. Мова рос. 6 док.	[1938] – 6 квітня 1964	14	
50.	Документи про присвоєння вчених звань старшого наукового співробітника та доцента (витяг з протоколу засідання ВАКу СРСР, копії атестатів старшого наукового співробітника та доцента). Машинопис. Мова рос. 4 док.	23 червня 1939– 29 березня 1948	4	
51.	Довідки про роботу Смирнова А. А. в різних установах. Рукопис, машинопис. 9 док.	11 червня 1940– 23 липня 1960	9	
52.	Довідки про місце проживання, видані Смирнову А. А. Рукопис, машинопис. Мова рос. 3 док.	31 грудня 1940– 20 січня 1988	3	
53.	Довідки, видані Смирнову А. А., про поранення під час Великої Вітчизняної війни. Рукопис, машинопис. Мова рос. 2 док.	1 серпня 1941	2	
54.	Особова справа Смирнова А. А. Автограф, машинопис. Мова рос. 9 док.	18 жовтня 1943– [1970-ті]	13	

1	2	3	4	5
55.	Облікові картки наукового працівника. Автограф. Мова рос. 5 док.	26 березня 1945– 25 березня 1948	6	
56.	Документи про присвоєння звання професора (витяги з протоколів засідань Свердловського держуніверситету та ВАКу СРСР, копія атестата професора). Машинопис. Мова рос. 4 док.	23 травня 1946– 1 листопада 1948	4	
57.	Документи про присвоєння звань члена-кореспондента та академіка (повідомлення Президії АН УРСР, висновок експертної комісії по виборах академіків, копія диплома академіка, вітальні листи, телеграми). Машинопис. Мова рос., укр. 21 док.	28 травня 1951– 20 грудня 1967	23	
58.	Посвідчення різного характеру. Оригінал, ксерокопія. Мова рос. 3 док.	1953–1980	4	
59.	Вітальна кореспонденція з нагоди свят та знаменних дат (в т. ч. від Патона Б.Є., Президента АН УРСР; Вонсовського С.В., академіка АН СРСР; Бажана М.П., академіка АН УРСР, головного редактора УРЕ; Франка Іллі – лауреата Нобелівської премії та ін.). Частина 1. Рукопис, машинопис, телеграфна стрічка. Мова рос., укр. 89 док.	1957–1989	99	

1	2	3	4	5
60.	<p>Вітальна кореспонденція з нагоди свят та знаменних дат (в т. ч. від Патона Б.Є., Президента АН УРСР; Вонсовського С.В., академіка АН СРСР; Бажана М.П., академіка АН УРСР, головного редактора УРЕ; Франка Іллі – лауреата Нобелівської премії та ін.). Частина 2. Рукопис, машинопис, телеграфна стрічка. Мова рос., укр. 80 док.</p>	1957–1989	97	
61.	<p>Документи з нагоди 50-, 60-, 70-, 80-річних ювілеїв Смирнова А. А. (вітальні адреси, телеграми, листівки, вітальні листи). Частина 1. Рукопис, машинопис, телеграфна стрічка, фототелеграма. Мова рос. 102 док.</p>	1958–1988	147	
62.	<p>Те саме. Частина 2. Рукопис, машинопис, телеграфна стрічка. Мова рос. 97 док.</p>	1958–1988	130	
63.	<p>Те саме. Частина 3. Рукопис, машинопис, телеграфна стрічка. Мова рос. 62 док.</p>	1958–1988	85	
64.	<p>Те саме. Частина 4. Рукопис, машинопис, телеграфна стрічка, фототелеграма. Мова рос. 71 док.</p>	1958–1988	95	

1	2	3	4	5
65.	Документи з приводу нагородження Смирнова А. А. орденом Трудового Червоного Прапора (Указ про нагородження, листування, телеграми). Рукопис, машинопис, телеграфна стрічка, ксерокопія. Мова рос, укр. 35 док.	26 липня 1971– 4 червня 1984	40	
66.	Статті про Смирнова А. А., опубліковані в газетах та журналах. Друкарський відбиток. Мова рос., укр. 10 док.	[1971]–1998	21	
67.	Біографічні довідки Смирнова А. А. Машинопис з авторськими правками, ксерокопія. Мова англ., рос. 4 док.	[1978]–1982	5	
68.	Диплом про присудження премії АН УРСР імені К.Д. Синельникова. Оригінал. Мова рос. 1 док.	21 січня 1981	2	
69.	Довідка, видана Смирнову А. А. для підтвердження пільг як учасника Великої Вітчизняної війни. Машинопис. Мова рос. 1 док.	14 грудня 1984	1	
70.	Повідомлення про присудження Державної премії УРСР Смирнову А. А. Машинопис. Мова рос. 1 док.	20 грудня 1988	1	

1	2	3	4	5
71.	Биобиблиография учёных Украинской ССР. Адриан Анатольевич Смирнов. Брошура. Друкарський відбиток. Мова рос. 1 док. Опубл.: К.: Наукова думка, 1988. – 43 с.	1988	43 с.	
72.	Юшкова-Смирнова Е. С. Адриан Анатольевич Смирнов. Біографічний нарис. Друкарський відбиток. Мова рос. 1 док. Опубл.: К.: ІМФ НАН України, 1996. – 39 с.	1996	39 с.	
73.	Порядок в металах і сплавах. Програма меморіального симпозіуму на честь акад. Смирнова А. А. Друкарський відбиток. Мова англ., рос., укр. 1 док.	1998	8	
74.	Спогади про Смирнова А. А. його колишніх колег. Стаття. Друкарський відбиток. Мова англ., рос. 1 док., 2 вар. Опубл.: Металлофизические новейшие технологии. – 1999. – Т. 21. – № 11. – С. 81–94.	1999	12	
75.	Візитні картки Смирнова А. А. Друкарський відбиток. Мова рос. 2 док.	Б/д	2	

1	2	3	4	5
<i>Б) Документи з наукової, суспільно-політичної та громадської діяльності</i>				
76.	Документи з громадської та суспільно-політичної діяльності Смирнова А. А. (довідки, посвідчення, мандати, запрошення та ін.). Оригінал, автограф, рукопис, машинопис, друкарський відбиток. Мова рос., укр. 17 док.	6 травня 1927– 19 вересня 1973	23	
77.	Картотека наукових праць інших вчених, складена Смирновим А. А. Автограф. Мова англ., нім., рос. 63 док.	1929–1964	63	
78.	Документи про участь Смирнова А. А. в конференціях, сипозіумах, нарадах (запрошення, програми, повідомлення). Машинопис, друкарський відбиток. Мова грузинська, нім., рос., укр. 76 док.	[Не раніше 1939] – 16 травня 1979	179	
79.	Звернення обкому робітників вищої школи та науково-дослідних установ до Свердловського міськжитлоуправління про виділення Смирнову А. А. додаткової житлової площі. Машинопис. Мова рос. 1 док	1 лютого 1945	1	
80.	Клопотання про сумісництво та заміщення вакантних посад професора у вищих навчальних закладах Смирновим А. А. Машинопис. Мова рос. 3 док.	9 серпня 1949– 8 березня 1950	3	

1	2	3	4	5
81.	Документи з діяльності Смирнова А. А. як члена-кореспондента та академіка АН УРСР (запрошення на засідання Президії АН УРСР, Загальні збори та збори відділів АН УРСР, програми засідань та ін.). Машинопис, друкарський відбиток. Мова рос. 55 док.	11 жовтня 1950– 1 квітня 1982	109	
82.	Документи з науково-видавничої діяльності Смирнова А. А. (листи, повідомлення, постанова Президії АН УРСР). Рукопис, машинопис. Мова рос., укр. 56 док.	9 липня 1951– 31 березня 1986	67	
83.	Документи про діяльність Смирнова А. А. як голови та члена експертної комісії з фізичних наук міністерств освіти, культури УРСР та Управління в справах вищої школи при Раді Міністрів УРСР (повідомлення, склад експертної комісії, посвідчення голови комісії). Машинопис. Мова рос., укр. 16 док.	20 листопада 1951– 17 березня 1956	16	
84.	Документи про участь Смирнова А. А. у офіційному опонуванні та рецензуванні дисертаційних та дипломних робіт. Машинопис. Мова рос. 24 док.	16 квітня 1952– 19 серпня 1971	24	
85.	Документи з науково-популяризаційної діяльності Смирнова А. А. (календарний план публічних лекцій з циклу “Академічні читання”, запрошення, афіша, подяки). Машинопис, друкарський відбиток. Мова рос. 6 док.	16 червня 1952– 24 лютого 1956	12	

1	2	3	4	5
		1954– 28 вересня 1988	36	
86.	Почесні грамоти. Оригінал, машинопис. Мова казахська, рос., укр. 23 док.			
87.	Документи про участь Смирнова А. А. у роботі міського відділення товариства “Знання” (витяги з протоколів засідання товариства, повідомлення, запрошення). Машинопис., друкарський відбиток. Мова рос., укр. 11 док.	6 червня 1956– 8 вересня 1972	11	
88.	Запрошення Смирнову А. А. від різних установ на урочисті збори, засідання, зустрічі. Машинопис, друкарський відбиток. Мова рос., укр. 94 док.	1952–1991	194	
89.	Документи про участь Смирнова А. А. в роботі наукових рад АН УРСР та СРСР (повідомлення, постанова Президії АН УРСР). Машинопис. Мова рос. 8 док.	28 лютого 1959–1974	35	
	<i>В) Документи з науково-педагогічної діяльності та зібрані Смирновим А. А.</i>			
90.	Конспекти лекцій: “Квантова та нелінійна електродинаміка”, розроблені Смирновим А. А. для студентів фізико-математичних факультетів вищих навчальних закладів та робочі матеріали до курсу. Частина 1. Автограф. Мова рос. 5 док.	1933–1947	255	

1	2	3	4	5
91.	Конспекти лекцій: “Квантова та нелінійна електродинаміка”, розроблені Смирновим А. А. для студентів фізико-математичних факультетів вищих навчальних закладів та робочі матеріали до курсу. Частина 2. Автограф. Мова рос. 2 док.	1933–1947	111	
92.	Те саме. Частина 3. Автограф. Мова рос. 3 док.	1933–1947	138	
93.	Конспекти лекцій: “Квантова механіка”, розроблені Смирновим А. А. для студентів фізико-математичних факультетів вищих навчальних закладів та робочі матеріали до курсу. Частина 1. Автограф. Мова рос. 13 док.	1933–1957	353	
94.	Те саме. Частина 2. Автограф. Мова рос. 7 док.	1933–1957	311	
95.	Те саме. Частина 3. Автограф. Мова рос. 7 док.	1933–1957	172	
96.	Те саме. Частина 4. Автограф. Мова рос. 7 док.	1933–1957	245	

1	2	3	4	5
97.	Конспекти лекцій: “Електродинаміка”, розроблені Смирновим А. А. для студентів фізико-математичних факультетів вищих навчальних закладів та робочі матеріали до курсу. Частина 1. Автограф. Мова рос. 10 док.	1933–1958	302	
98.	Те саме. Частина 2 . Автограф. Мова рос. 7 док.	1933–1958	382	
99.	Те саме. Частина 3. Автограф. Мова рос. 12 док.	1933–1958	368	
100.	Те саме. Частина 4. Автограф. Мова рос. 4 док.	1933–1958	323	
101.	Те саме. Частина 5. Автограф. Мова рос. 12 док.	1933–1958	213	
102.	Конспекти лекцій: “Статистична та теоретична фізика”, розроблені Смирновим А. А. для студентів фізико-математичних факультетів вищих навчальних закладів та робочі матеріали до курсу. Автограф. Мова рос. 5 док.	[1934] – 1951	206	

1	2	3	4	5
103.	Програми курсів лекцій, підготовлені Смирновим А. А. для студентів фізико-математичних факультетів університетів. Автограф, машинопис. Мова рос. 17 док.	1938 – [1950-ті]	39	
104.	Конспекти лекцій: “Розвиток молекулярно-кінетичної теорії металів і сплавів”, розроблені Смирновим А. А. для студентів фізико-математичних факультетів вищих навчальних закладів та робочі матеріали до курсу. Частина 1. Автограф. Мова рос. 12 док.	[1930-ті – 1940-ві]	230	
105.	Те саме. Частина 2. Автограф. Мова рос. 4 док.	[1930-ті – 1940-ві]	134	
106.	Те саме. Частина 3. Автограф. Мова рос. 4 док.	[1930-ті – 1940-ві]	113	
107.	Те саме. Частина 4. Автограф. Мова рос. 2 док.	[1930-ті – 1940-ві]	99	
108.	Окремі лекції та робочі матеріали до них. Частина 1. Автограф. Мова рос. 7 док.	[1930-ті] – 1968	152	

1	2	3	4	5
109.	Окремі лекції та робочі матеріали до них. Частина 2. Автограф. Мова рос. 4 док.	[1930-ті] – 1968	202	
110.	Те саме. Частина 3. Автограф. Мова рос. 8 док.	[1930-ті] – 1968	240	
111.	Конспекти лекцій: “Теоретична механіка”, розроблені Смирновим А. А. для студентів фізико-математичних факультетів вищих навчальних закладів та робочі матеріали до курсу. Автограф. Мова рос. 2 док.	1947–1952	224	
112.	Конспекти лекцій: “Загальна фізика”, розроблені Смирновим А. А. для студентів фізико-математичних факультетів вищих навчальних закладів та робочі матеріали до курсу. Автограф. Мова рос. 2 док.	1947–1952	132	
113.	Наукові праці інших вчених, зібрані Смирновим А. А. Машинопис, друкарський відбиток, фотоплівка. Мова нім., рос. 9 док.	1938–1973	28	
114.	Візитні картки інших осіб, зібрані Смирновим А. А. (в т. ч. Чалого Г. В., члена-кореспондента АН Молдовської РСР; Томашевські Леона, генерального консула Польської Народної республіки та ін.). Друкарський відбиток. Мова англ., рос. 4 док.	Б/д	4	

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

Розділ III. Листування

А) Листи Смирнова А. А.

115. Дмитру Івановичу. [1930-ті] 2
 3 м. Києва до м. [?]
 Автограф.
 Мова рос.
 1 док.
116. Рункову А. П. 25 червня 2
 3 м. Києва до м. [?]
 Автограф.
 Мова рос.
 1 док.
 1977
117. Фоку В. О. [1930-ті] 3
 3 м. Свердловська до м. Ленінграда.
 Автограф.
 Мова рос.
 1 док., 1 конв.
118. [Я. И.] Б/д 4
 3 м. Києва до м. [?].
 Автограф.
 Мова рос.
 1 док.

Б) Листи Смирнову А. А.

119. Аверкієвих В. [А.] 25 листопада 8
 3 м. Свердловська до м. Києва.
 Рукопис.
 Мова рос.
 5 док.
 1969–2 січня
 1992
120. Антропікашвілі [Э.], [академіка АН 6 грудня 1
 Грузинської РСР].
 3 м. [Тбілісі] (Грузинська РСР) до
 м. Києва.
 Рукопис.
 Мова рос.
 1 док.
 1971

1	2	3	4	5
121.	Архарова В. І., академіка АН УРСР. З м. Донецька до м. Києва. Рукопис. Мова рос. 1 док.	6 березня 1967	1	
122.	Бабаяна С. З м. Єревана (Вірменська РСР) до м. Києва. Рукопис. Мова рос. Додаток: список літератури. 2 док.	Б/д	6	
123.	Болдової [А]. З м. [?] до м. Києва. Рукопис. Мова рос. 1 док.	14 жовтня 1980	1	
124.	Булашевича Ю. З м. [?] до м. Києва. Рукопис. Мова рос. 1 док.	14 грудня 1970	1	
125.	Васильєва Л. З м. Ленінграда до м. Києва. Рукопис. Мова рос. 2 док.	25 квітня 1971	2	
126.	Вонсовського С. В., академіка АН СРСР. З м. Свердловська до м. Києва. Рукопис, машинопис. Мова рос. 3 док.	7 березня 1954– 27 січня 1967	3	
127.	Галєї П. В. З м. Свердловська до м. Києва. Рукопис. Мова рос. 2 док.	12 червня 1971	2	

1	2	3	4	5
128.	Гурова К. З м. Москви до м. Києва. Рукопис. Мова рос. 3 док.	23 січня 1967– 13 березня 1970	5	
129.	Іваненка Д. Д., професора Московського державного університету. З м. Москви до м. Києва. Машинопис. Мова рос. 1 док.	[1959]	1	
130.	Іванової К. Ф., однокурсниці. З м. Ленінграда до м. Києва. Рукопис, машинопис. Мова рос. 1 док., 1 конв.	31 жовтня 1971	2	
131.	Казакова В., Шкурко А. З м. Іркутська до м. Києва. Машинопис. Мова рос. 1 док.	[1962]	1	
132.	Кіяткіної І. Г., консультанта секції “Металловедение и теоретическая обработка” при Ленінградському Будинку науково-технічної пропаганди. З м. Ленінграда до м. Києва. Рукопис. Мова рос. 1 док.	[квітень – травень 1979]	1	
133.	Коломійця І. Д., зав. кафедри фізики Хмельницького технологічного інституту побутового обслуговування. З м. Хмельницького до м. Києва. Рукопис. Мова рос. 1 док.	12 листопада 1968	1	

1	2	3	4	5
134.	Комара П. та Асі Львівни. З м. Ленінграда до м. Києва. Рукопис. Мова рос. 2 док.	31 січня 1963– 27 травня 1970	6	
135.	Кучерова М. З с.м.т. Островець (Свердловська обл. РРФСР) до м. Києва. Рукопис. Мова рос. 1 док.	2 квітня 1978	3	
136.	Лазарева Б. З м. [Ленінграда] до м. [Києва]. Рукопис. Мова рос. 1 док.	Б/д	1	
137.	Лисиці М. П., академіка АН УРСР. Автограф, рукопис. Мова рос. 1 док.	[листопад] 1983	2	
138.	Леонтовича М. З м. Москви до м. Свердловська. Рукопис, машинопис. Мова рос. 1 док., 1 конв.	23 жовтня 1940	2	
139.	Міли, племінниці Смирнової Є. С. Рукопис. Мова рос. 1 док.	5 жовтня 1964	1	
140.	Орлова [А. Н]. З м. Москви до м. Свердловська. Рукопис, машинопис. Мова рос. 1 док., 1 конв.	13–18 червня 1947	2	
141.	Павінського П. П. професора Ленінградського державного університету. З м. Ленінграда до м. Києва. Рукопис. Мова рос. 1 док., 1 конв.	11–12 травня 1972	7	

1	2	3	4	5
142.	Патона Б. Є., Президента АН УРСР. З м. Києва до м. Києва. Рукопис, машинопис. Мова рос. 2 док.	15 листопада 1983	2	
143.	Резанова [?]. З м. Таганрога (РРФСР) до м. Києва. Рукопис, машинопис. Мова рос. 5 док.	18 січня 1966– 19 травня 1971	5	
144.	Рудашевського Г. Є. З м. Москви до м. Києва. Рукопис. Мова рос. 2 док., 1 конв.	31 липня 1979– 29 жовтня 1992	3	
145.	Соменкова В. З м. [?] до м. Києва. Мова рос. 1 док.	1988	1	
146.	Скροцького Г. В., співробітника відділу загальної фізики і астрономії МФТІ. З м. Москви до м. Києва. Рукопис, машинопис. Мова рос. 1 док.	20 лютого 1972	1	
147.	Сомова [?] З м. Ленінграда до м. Києва. Рукопис. Мова рос. 3 док.	31 жовтня 1972– 10 листопада 1991	5	
148.	Старостіної Г. В. З м. Ленінграда до м. Києва. Рукопис, машинопис. Мова рос. 1 док., 1 конв.	22 жовтня 1971	2	

1	2	3	4	5
149.	Тетяни та [А. М.]. З м. Москви до м. Києва. Рукопис. Мова рос. 15 док. Додаток: 3 фотокартки.	16 травня 1932– 1 лютого 1935	32	
150.	Тюмеляйнен М. І. З м. Свердловська до м. Києва. Рукопис, машинопис. 1 док., 1 конв.	2 травня – 12 травня 1973	2	
151.	Фалька І. З м. Харкова до м. Києва. Рукопис. Мова рос. 3 док.	17 грудня 1970– 8 травня 1971	3	
152.	Філімонова В. П., викладача Гаванського інституту. З м. Гавана (Республіка Куба) до м. Києва. Рукопис. 1 док.	2 лютого 1975	2	
153.	Франка І., лауреата Нобелівської премії. З м. Москви до м. Києва. Рукопис. Мова рос. 1 док.	23 листопада 1968	2	
154.	Френкеля [И. Я.], професора Ленінградського державного індустріального інституту. З м. Свердловська, з м. Ленінграда до м. Києва. Рукопис. Мова рос. 4 док., 2 конв.	7 жовтня 1937 – [1940-ві]	8	
155.	Часнікова О. Я., голови відділу обробки на Балхаминському заводі ОЦМ. З м. Балхама (Казахська РСР) до м. Києва. Рукопис. Мова рос. 1 док.	9 лютого 1979	2	

1	2	3	4	5
156.	Чміля В. [А]. 3 м. Термц (Узбецька РСР) до м. Києва. Рукопис, машинопис. Мова рос. 1 док., 1 конв.	9 січня 1973	2	
157.	Шаркова А. С. 3 м. Ленінграда до м. Києва. Рукопис, машинопис. Мова рос. 1 док., 1 конв.	20 листопада 1971	5	
158.	Шубіна С. 3 м. [?] до м. Києва. Рукопис. Мова рос. 1 док.	Б/д	3	
159.	Юстових Єлизавети і Михайла. 3 с.м.т. Шапки (Ленінградська обл.) до м. Києва. Рукопис. Мова рос. 6 док., 1 конв.	2 серпня 1982– 10 жовтня 1991	8	
160.	Юшкової Є. Ю., тещі Смирнова А. А. Рукопис. Мова рос. 7 док.	Б/д	10	
161.	Листи від невстановлених осіб. Рукопис, машинопис. 19 док.	25 вересня 1958– 17 листопада 1987	24	

Розділ IV. Фотодокументи

162.	Смирнов А. А. з колегами. Фотознімок. 9 x 9 см – 1 шт. 10 x 7 см – 1 шт. 12 x 9 см – 1 шт. 18 x 13 см – 1 шт. 24 x 18 см – 1 шт. 5 док.	16 березня 1932 – [1980-ті]	5	
------	--	-----------------------------------	---	--

1	2	3	4	5
163.	Смирнов А. А. на відпочинку. Фотознімок. 5 x 5 см – 1 шт. 9 x 12 см – 3 шт. 12 x 18 см – 1 шт. 14 x 11 см – 1 шт. 16 x 11 см – 1 шт. 17 x 13 см – 1 шт. 18 x 13 см – 1 шт. 9 док.	[1930-ті] – 1981	9	
164.	Смирнов А. А. зі студентами та слухачами КПІ та КДУ імені Т. Г. Шевченка. Фотознімок. 17 x 11 см – 1 шт. 18 x 12 см – 1 шт. 2 док.	[1950-ті – 1970-ті]	2	
165.	Смирнов А. А. з родичами (в т. ч. зі Смирновою В. В., матір'ю; Юшковим С. В., тестем; Юшковою-Смирновою Є. С., дружиною; Смирновою І. А., дочкою та ін.). Фотознімок. 12 x 9 см – 1 шт. 13 x 18 см – 1 шт. 17 x 12 см – 1 шт. 3 док.	[1950-ті – 1970-ті]	3	
166.	Фотопортрети Смирнова А. А. 2 x 3 см – 1 шт. 4 x 6 см – 2 шт. 6 x 8 см – 1 шт. 6 x 9 см – 2 шт. 9 x 12 см – 2 шт. 8 док.	[1950-ті – 1990-ті]	8	
167.	Смирнов А. А. у власній квартирі. Фотознімок. 15 x 10 см 1 док.	[1950-ті]	1	

1	2	3	4	5
168.	Смирнов А. А. під час проведення конференцій. Фотознімок. 15 x 12 см – 1 шт. 18 x 13 см – 1 шт. 2 док.	[1970-ті]	2	
169.	Смирнов А. А. під час нагородження орденом Трудового Червоного Прапора. Фотознімок. 24 x 18 см – 1 шт. 1 док.	[1970-ті]	1	
170.	Смирнов А. А. на зустрічі випускників Ленінградського державного університету. Фотознімок. 17 x 12 см – 1 шт. 1 док.	1982	1	
171.	Фотознімки, підготовлені колегами Інституту металофізики АН УРСР до ювілею вченого. Фотознімок. 13 x 18 см – 15 шт. 15 док.	Б/д	15	

До даного опису внесено 171 (сто сімдесят одна) справа з № 1 по № 171, загальною кількістю 1857 документів.

Опис склали

м.н.с. відділу археографії
м.н.с. відділу археографії

Кондратенко О.Ю.
Шипко Л.В.

Квітень 2007 р.